

PREZIDENT JAROSLAV HANÁK

V PRAZE DNE 19. DUBNA 2023

Č.J.: GR/075/2023

Otevřený dopis

Vážená paní předsedkyně, Vážení páni předsedové koaličních stran,
jako Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) si uvědomujeme potřebu konsolidace veřejných financí a podporujeme snahu vytvořit strategii, která k ní povede. Rozumíme tomu, že v tuto chvíli probíhají diskuse primárně v rámci pětikoalice nad různými teoretickými či politickými náměty. V souladu s příslibem předsedy vlády na tripartitě očekáváme, že s námi a dalšími stranami sociálního dialogu budou probíhat věcná jednání nad možnostmi konsolidace státního rozpočtu, zejména jejími dopady na podnikatelský sektor, před schválením vládou.

Tento příslib bereme vážně, a proto si dovoluujeme jako první vstup do diskuze zaslat základní principy a požádat Vás o jejich zohlednění již při Vašich prvních úvahách. U všech návrhů je nutné důkladně vyhodnotit ekonomické dopady, které je nutné kvantifikovat nejen jako krátkodobý lineární dopad zvýšené sazby daně do státního rozpočtu, ale i skrze dlouhodobé ekonomické dopady, zahrnující přímé i nepřímé efekty na konkurenceschopnost či investice.

Svaz je připraven konstruktivně spolupracovat a diskutovat navrhované změny, a to vždy s ohledem na mezinárodní srovnatelnost, podporu růstu ekonomiky, jednoduchost a odbornou kvalitu návrhů. Chceme tím přispět k přijetí účinné konsolidační strategie i z odborně-technického pohledu (náročnost změn na implementaci ve firmách, dopady na náklady, zkušenosti z minulosti či ve vztahu k jiným zemím apod.).

Věříme, že diskuse se sociálními partnery a s využitím zkušeností praxe může přispět kvalitnějšímu nastavení parametrů návrhů a komplexnějšímu vyhodnocení analýz dopadů. I proto tímto zároveň vyzýváme vládu ke zklidnění situace spojené s komunikací připravovaných návrhů a k zahájení věcných diskusí nad možnostmi konsolidace.

S úctou

Příloha: Základní principy a možnosti konsolidace

Vážení

Ing. Markéta Pekarová Adamová, předsedkyně TOP 09

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M., předseda Občanské demokratické strany

Mgr. Bc. Vít Rakušan, předseda hnutí Starostové a nezávislí

Ing. Marian Jurečka, předseda KDU – ČSL

PhDr. Ivan Bartoš, Ph.D., předseda Pirátů

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

Sněmovní 176/4

118 00 Malá Strana

Na vědomí:

J. Bernard, předseda rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny parlamentu ČR

Příloha: Základní principy a možnosti konsolidace

- **Prioritou vlády v rámci konsolidačních opatření by měly být především systémové a koncepční změny, které povedou k trvalému snížení deficitu veřejných financí.** Tedy nikoliv jednorázová ad hoc opatření, ale skutečně systémové reformy. Zatím nevidíme přípravu výraznějších systémových kroků u dlouhodobě diskutovaných témat, jako je např. zdravotnictví, penzijní reforma či zvýšení efektivity veřejné/státní správy. **Za zcela zásadní opatření a prioritu číslo jedna firmy považují šetření na straně státní správy, na které prozatímni komunikace vlády zatím rezignuje.**
- Vnímáme deklarace zástupců vlády, že zhruba 1/3 opatření bude na straně příjmů. Nicméně stát nesmí rezignovat na výrazné změny na straně výdajů. Vláda by se v souladu s předvolebními sliby měla zaměřit v prvé řadě na revizi výdajové stránky a nastavit vhodné podmínky pro dlouhodobý ekonomický růst. **Zvýšení zdanění či hledání krátkodobých zdrojů (nezřídká v hodnotě jednotek miliard Kč) bez vyřešení primárně výdajové strany problém s veřejnými financemi nevyřeší, a naopak může demotivovat podnikatele, poškodit investiční prostředí nebo zhoršit konkurenceschopnost českých podniků na mezinárodních trzích, mít negativní sociální dopady apod.** To potvrzuje i nedávná zpráva NKÚ, dle které je hlavním makroekonomickým problémem Česka prohlubující se strukturální deficit státního rozpočtu daný růstem povinných výdajů a také nárůstem zadlužování. Dokument uvádí, že bez reforem důchodového, zdravotního a sociálního systému je stabilizace veřejných financí nemožná.
- Je nezbytné si uvědomit, že nesystémovost opatření bude **posilovat fiskální šoky veřejným financím, ať již v důsledku ekonomických cyklů, nebo v důsledku volebních cyklů.** Již teď negují debatu o opatřeních některá politická uskupení tím, že je po volbách redigují, a tím vnášejí do přípravy konsolidačních opatření ještě větší nestabilitu.
- Pokud bude součástí konsolidačních opatření spočívat i ve zvyšování daní, je třeba jakékoliv změny **vyhodnotit i z dlouhodobého pohledu, nikoliv pouze politicky či účetně pro účely ročního státního rozpočtu**
 - Například případné zvýšení sazby daně z příjmů právnických osob (DPPO) by nepřineslo výrazné příjmy do státního rozpočtu, hrubým odhadem by se mohlo jednat o cca 8 mld. Kč za jeden procentní bod. Toto je navíc pouze krátkodobý propočet bez efektu na dlouhodobé investice a snížení dlouhodobého potenciálu v důsledku demotivace podnikat/vytvářet zisky v ČR. Sazba české DPPO by mj. převyšovala sazbu korporátní daně v Polsku či v Maďarsku, stejně tak poměr výběru z této daně k HDP máme dokonce vyšší než Německo, Francie či Švédsko. Daleko důležitější je usilovat o prorůstová opatření, protože ekonomický vývoj má výrazněji vyšší efekt než úprava sazby, jak ukazují i data ČR za posledních 30 let. S tím souvisí i některé položky pro výpočet základu daně. Zrušení či jen úprava podmínek odpočtů na výzkum a vývoj by měly zanedbatelný efekt v inkasu státního rozpočtu, ale zásadně by to poškodilo inovační potenciál ČR. Daňové odpočty na VaV hrají ve vyspělých zemích čím dál větší roli a podílí se na jejich konkurenceschopnosti.
- Jak ukazují nejen výsledky našeho fokusního dotazování¹ mezi členy z úvodu dubna 2023, ale i empirické analýzy v odborných člancích z ČR i zahraničí, **klíčový je dopad úpravy zdanění na ekonomickou aktivitu a samotný vývoj ekonomiky, který může mít pro příjmy z daní, zejména pak těch vázaných na**

¹ V průběhu Velikonočního týdne jsme rychlým průzkumem oslovili členy k základnímu zjednodušenému hodnocení potenciálních daňových návrhů.

ekonomickou aktivitu, mnohem větší efekt než úprava sazeb či podmínek dané daně. Za **nejškodlivější firmy považují úpravy spojené s výraznými, skokovými změnami a zásahy spojenými s ekonomickou aktivitou a potenciálem rozvoje firem a ekonomiky.**

- **Dlouhodobá ekonomická doporučení pro ČR dávají náměty k preferenci zvyšování nepřímých daní či dílčích parametrů a výjimek v jednotlivých daních. I zde by ale návrhy měly být podloženy důkladnými analýzami a konzultacemi, měly by zohlednit například vliv externalit, dopady na chování spotřebitelů, na míru inflace či rizika daňových úniků pro ČR.**
- Jedním z hlavních potřeb podnikatelské sféry je stabilita a předvídatelnost. **Firmy potřebují dostatek času na přizpůsobení se legislativním změnám.** Obzvláště nyní, v době překotných změn od energetické krize až po probíhající zelenou transformaci, jež se silně dotýkají českého průmyslu. To by měla zajistit dostatečná legis vakance, tj. doba mezi schválením a účinností dané legislativy, která ale z avizovaného harmonogramu příliš nevyplývá.
- Samozřejmě hodnocení daňových úprav a míry škodlivosti úpravy jakékoliv z daní nelze komplexně provést bez znalosti konkrétních návrhů, jejich parametrů a důsledných analýz.

V Praze dne 19. dubna 2023